

SUMQAYIT ŞƏHƏR
S.VURĞUN ADINA
MƏRKƏZİ KİTABXANA

MÜASİR SƏNAYE
ŞƏHƏRİ

SUMQAYIT-2014

M Ü N D Ə R Ə C A T

➤ 2014-cü ilin Azərbaycan Respublikasında “Sənaye ili” elan edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı	4
➤ Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev "Azərsun Sənaye Parkı"nın nəzdində yaradılan Sumqayıt yağ fabrikinin açılışında iştirak etmişdir. 25 fevral, 2014-cü il	5
➤ Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Sumqayıtda “Azərsun Sənaye Parkı”nın nəzdində yaradılan Azərbaycan kağız və karton istehsalat kombinatının açılışında iştirak etmişdir. 25 fevral, 2014-cü il	8
➤ Prezident İlham Əliyev Sumqayıta səfəri çərçivəsində mis emalı zavodunun açılışında iştirak etmişdir. 25 fevral, 2014-cü il	10
➤ Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Sumqayıtda “Gilan” Tekstil Parkının açılışında iştirak etmişdir. 3 may, 2013-cü il	12
➤ Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Sumqayıtda karbamid istehsalı zavodunun təməlqoyma mərasimində iştirak etmişdir. 19 dekabr, 2011-ci il	14
➤ Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Sumqayıt Texnologiyalar Parkında yaradılan yeni müəssisələrlə tanış olmuşdur. 7 iyul, 2011-ci il	15
➤ Azərkimya İB-in Müşahidə Şurasının sədri, Millət vəkili M.Babayev: “Sumqayıtın kimya sənayesi bu gün”	17
➤ Sumqayıtın sənaye potensialı	24
➤ Sumqayıt Sənaye mərkəzi kimi	25
➤ Kimya və Neft-kimya sənayesi	26
➤ Qara və əlvan metallurgiya sənayesi	30
➤ Elektroenergetika sənayesi	31
➤ Maşınqayırma sənayesi	33
➤ Tikinti materialları sənayesi	34
➤ Yeyinti sənayesi	35

Sumqayıt şəhəri Azərbaycanın sənaye mərkəzidir. Bakıdan sonra Cənubi Qafqazda ikinci böyük sənaye şəhəridir. Əslində, Sumqayıt sənaye şəhəri kimi yaradılmışdır. Hazırda Sumqayıt müasir sənaye şəhərinə çevrilir

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bu elektron resurs 2014-cü ilin Azərbaycan Respublikasında "Sənaye ili" elan edilməsinə həsr olunur.

Ötən əsrin 70-80-ci illərindən başlayaraq Sumqayıt şəhərində sənayeləşmə siyasəti geniş miqyasda həyata keçirilmiş, onlarla sənaye müəssisəsi inşa edilmişdir.

Resursda Respublika Prezidentinin Sumqayıt şəhərinə son illərdəki səfərləri və bu səfərlər çərçivəsində müxtəlif sənaye müəssisələrinin ("Azərsun Sənaye Parkı"nın nəzdində yaradılan Sumqayıt yağ fabrikinin, Azərbaycan kağız və karton istehsalat kombinatının, mis emalı zavodunun, "Gilan" Tekstil Parkının, karbamid istehsalı zavodunun) açılış və təməlqoyma mərasimlərində iştirakı ilə bağlı materiallar və fotogörüntülər öz əksini tapmışdır. Bundan başqa resursda sənaye şəhəri kimi adı tarixə düşən Sumqayıtın müasir vəziyyəti, hazırda fəaliyyət göstərən ayrı-ayrı sənaye müəssisələri - Azərikimya, qara və əlvan metallurgiya, elektroenergetika, maşınqayırma, tikinti materialları, yeyinti və digər sənaye sahələri ilə bağlı geniş məlumatlar da daxil edilmişdir.

Resurs informasiya agentliklərinin xəbərləri və internet materialları əsasında tərtib edilmişdir.

2014-cü ilin Azərbaycan Respublikasında “Sənaye ili” elan edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Ötən əsrin 70-80-ci illərindən başlayaraq Azərbaycanda sənayeləşmə siyasəti geniş miqyasda həyata keçirilmiş, yüzlərlə sənaye müəssisəsi inşa edilmiş, bu sahədə güclü potensial yaradılmışdır.

Son on ildə Azərbaycan iqtisadiyyatının bütün sahələrində olduğu kimi, sənayenin inkişafında da böyük uğurlar qazanılmış, sənaye məhsulları istehsalının həcmi 2,7 dəfə artmışdır. Bu müddət ərzində rəqabətqabiliyyətli müasir sənaye sahələrinin yaradılması, sənayenin infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması sahəsində çoxsaylı layihələr icra edilmiş, yeni iş yerləri açılmış, ölkə sənayesi yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur.

Hazırkı mərhələdə müasir çağırışlar və yeni təşəbbüslər nəzərə alınmaqla sənayenin modernləşdirilməsi və qeyri-neft sənayesinin şaxələndirilməsi məqsədi ilə bir sıra tədbirlərin həyata keçirilməsi, o cümlədən mövcud təbii və iqtisadi resursların təsərrüfat dövriyyəsinə cəlb edilməsi, ənənəvi sənaye sahələri ilə yanaşı, yeni prioritet istehsal sahələrinin, sənaye parklarının yaradılması, regionlarda sənaye potensialının gücləndirilməsi, sənayenin innovasiyalar əsasında inkişafını təmin edəcək imkanların formalaşdırılması zəruridir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, ölkə iqtisadiyyatının sənayeləşməsini sürətləndirmək, Azərbaycanın güclü sənaye mərkəzinə çevrilməsi üçün mövcud potensialdan daha səmərəli istifadə etmək məqsədi ilə qərara alıram:

1. 2014-cü il Azərbaycan Respublikasında “Sənaye ili” elan edilsin.

2. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi 2014-cü ilin Azərbaycan Respublikasında “Sənaye ili” elan edilməsinə dair tədbirlər planını bir ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

3.1. “Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı”nın layihəsini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

3.2. bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 10 yanvar 2014-cü il.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin

Sumqayıt şəhərinə səfərləri

**«Azərsun Sənaye Parkı»nda yaradılmış Sumqayıt yağ fabriki
istifadəyə verilmişdir**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 25-də "Azərsun Sənaye Parkı"nın nəzdində yaradılan Sumqayıt yağ fabrikinin açılışında iştirak etmişdir.

Prezident İlham Əliyev tərəfindən həyata keçirilən sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası nəticəsində ölkəmiz sürətlə tərəqqi edir. Son illərdə iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunun davamlı inkişafına nail olunmuşdur. Buna imkan yaradan əsas amillərdən biri özəl sektorun inkişafının diqqət mərkəzində saxlanmasıdır. Təsadüfi deyildir ki, dövlətin iqtisadi siyasətinin başlıca istiqamətlərindən biri məhz özəl sektorun hərtərəfli dəstəklənməsi, onun daha da genişlənməsi üçün əlverişli mühitin yaradılması, bu sahədə müxtəlif yardım və təşviq mexanizmlərinin tətbiq edilməsidir. Bütün bunlar dünyada maliyyə və iqtisadi böhranın davam etdiyi bir dövrdə Azərbaycan iqtisadiyyatının dinamik inkişaf etməsinə geniş imkanlar açmışdır.

Azərbaycan Prezidentinin tapşırıqlarına uyğun olaraq iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və qeyri-neft sektorunun inkişafı istiqamətində mühüm addımlar atılmışdır. Bu sahəyə yönəldilən investisiyalar keyfiyyətli yerli məhsullar istehsalının genişləndirilməsinə hərtərəfli təkan verir. "Azərsun Sənaye Parkı"nın nəzdində Sumqayıt yağ fabrikinin yaradılması da məhz rəqabətə davamlı və müasir standartlara cavab verən qida sənayesinin inkişafına mühüm töhfə hesab oluna bilər. Belə layihələrin reallaşması ölkəmizin ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə əlaqədar dövlət başçısının verdiyi tapşırıqların icrasının uğurlu və davamlı xarakter daşdığını nümayiş etdirir.

Fabrikin foyesində ulu öndər Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin "Azərsun Holding" MMC-nin müəssisələrində olduqları zaman çəkilmiş fotoları nümayiş etdirilir.

Dövlət başçısı müəssisəni işə saldı.

Prezident İlham Əliyevə fabrikin fəaliyyəti və istehsal prosesi barədə məlumat verildi.

Müasir texnologiyalarla təchiz edilən fabrik dövlətin ayırdığı güzəştli kredit və "Azərsun Holding" MMC-nin vəsaiti hesabına inşa olunmuşdur. Xam yağ qəbulu, rafinləşdirmə bölmələri, marqarin paketləmə, duru yağ qablaşdırma, şokolad istehsalı, əridilmiş yağın qablaşdırılması və metal qablaşdırma sahələrindən ibarət müəssisədə müxtəlif istehsal xətləri quraşdırılmışdır. İstehsal sahələri böyük təcrübəyə malik şirkətlərin müasir avadanlığı ilə təchiz edilmişdir.

Fabrikdə xam yağın kənar maddələrdən təmizlənməsi üçün rafinləşdirmə bölməsi yaradılmışdır. Safaşdırılma üsulları əsas prosesin getdiyi mexanizmə uyğun olaraq fiziki-kimyəvi üsullarla aparılır. Fabrikdə illik 270 min ton yağ məmulatı, o cümlədən qarğıdalı, günəbaxan, marqarin yağları və əridilmiş yağlar, şokolad yağları və mayonezlər istehsal olunacaqdır. Müasir texnologiyaların və avadanlığın hesabına burada istehsal edilən məhsullar ekoloji cəhətdən təmiz olmaqla yanaşı, rəqabətə davamlılığı ilə seçilir. Məhsulların Gürcüstan, İraq, Tacikistan, Qazaxıstan, Türkmənistan və digər ölkələrə ixrac edilməsi də nəzərdə tutulmuşdur. Fabrikdə 250 yeni iş yeri yaradılmışdır. Gələcəkdə iş yerlərinin sayının 700-ə çatdırılması nəzərdə tutulur.

Bu müəssisənin işə düşməsi bir daha sübut edir ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə yerli xammalla işləyən, ixrac qabiliyyətli məhsullar istehsal edən müasir sənaye komplekslərinin yaradılması, ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması istiqamətində kompleks tədbirlər uğurla davam etdirilir.

Müəssisə ilə tanışlıqdan sonra kollektivlə görüşən dövlət başçısı İlham ƏLİYEV dedi:

- Bu gün Sumqayıtda əlamətdar bir gündür. Sumqayıt şəhərində üç zavodun açılışı baş verir. Onlardan ikisi bu ərəzidedir. Bu münasibətlə sizi ürəkdən təbrik edirəm. Bu zavodların fəaliyyətə başlaması Azərbaycanda sənayenin inkişafının təzahürüdür. Sənayenin inkişafı bizim üçün prioritetdir və təsadüfi deyil ki, bu il Azərbaycanda "Sənaye ili" elan edilmişdir.

Biz bundan sonra daha da çox çalışmalıyıq ki, Azərbaycanda qeyri-neft sənayesinin inkişafı yüksək sürətlə getsin. Əslində, bu islahatlar artıq uzun illərdir ki, aparılır. Bu islahatlar nəticəsində bu gün Azərbaycan iqtisadiyyatı çoxşaxəli iqtisadiyyatdır. Bizim əsas vəzifəmiz qeyri-neft sektorunun inkişafı, neft amilindən asılılığımızın azaldılması idi. Biz demək olar ki, buna nail ola bilmişik. Hazırda bizim ümumi iqtisadi potensialımızın 55 faizi qeyri-neft sektorunda formalaşır. Əlbəttə, biz gələcəkdə çalışmalıyıq ki, qeyri-neft sənayesinin inkişafı daha da sürətlə getsin. Belə böyük zavodların fəaliyyətə başlaması əlbəttə ki, bu istiqamətdə aparılan siyasətin nəticəsidir.

Burada ən müasir avadanlıq quraşdırılıb, ən son texnologiyalar tətbiq edilir, iş şəraiti çox yaxşıdır. Burada istehsal olunan məhsullar rəqabətqabiliyyətli məhsullardır. Bu da əsas məsələdir. Biz çalışmalıyıq ki, Azərbaycanda yaranmaqda olan, yaxud da ki, yaradılacaq bütün zavodların məhsulları rəqabətqabiliyyətli olsun, dünyanın istənilən ölkəsinə ixrac edilə bilsin və beləliklə, biz xarici bazarlara keyfiyyətli hazır məhsullarla daha da böyük həcmdə çıxı bilək.

Bu gün iqtisadiyyatımızın rəqabətqabiliyyətliliyi artır. Beynəlxalq qurumlar da bunu qeyd edir. Belə zavodların fəaliyyətə başlaması bizim potensialımızı daha da artıracaqdır. Bu zavodlarda yüzlərlə iş yerləri açılır, yüksək maaş verilir. Gələcəkdə sənayenin inkişafı daha da sürətlə gedəcəkdir.

Bildiyiniz kimi, Sumqayıt şəhəri Azərbaycanın sənaye mərkəzidir. Bakıdan sonra Cənubi Qafqazda ikinci böyük sənaye şəhəridir. Əslində, Sumqayıt sənaye şəhəri kimi yaradılmışdır. Hazırda Sumqayıt müasir sənaye şəhərinə çevrilir. Burada onlarla zavod, fabrik fəaliyyət göstərir. Sumqayıt Texnologiyalar Parkı neçə ildir ki, fəaliyyət göstərir. Texnologiyalar parkında 13 zavod fəaliyyət göstərir, 5 zavod tikilir. Keçən il Sumqayıtda Kimya Sənaye Parkının təməl daşı qoyulmuşdur. 200 hektara yaxın ərəzidə yaxın illərdə böyük bir sənaye şəhəri yaradılacaqdır. O zavodların fəaliyyəti genişlənəcəkdir. Bir sözlə, Sumqayıt müasir sənaye şəhəri kimi bu gün ölkəmizin sənaye potensialının inkişafında mühüm rol oynayır. Demək olar ki, işsizlik aradan qaldırılmışdır. Sumqayıtda sosial infrastrukturun yaranmasına diqqət göstərilir. İnfrastruktur layihələri icra edilir, şəhər abadlaşır, yeni xiyabanlar salınır, binalar bərpa edilir. Sumqayıt parklar şəhərinə çevrilir. Əlbəttə ki, sənayenin inkişafı sosial sahənin inkişafı ilə də birbaşa bağlı olmalıdır.

Ətraf mühitin qorunmasına böyük diqqət göstərilir. Bu gün Sumqayıtda fəaliyyətə başlayan bütün sənaye müəssisələri ən yüksək ekoloji standartlara cavab verməlidir. Qarşıya bu məqsəd qoyulub, nəinki Sumqayıtda, bütün Azərbaycanda fəaliyyət göstərən zavodlarda ekoloji standartlar ən yüksək səviyyədə olmalıdır. Çünki vaxtilə Sumqayıtın ekoloji vəziyyəti ilə bağlı problemlər olmuşdur. Bu problemlər demək olar ki, aradan qaldırılıb.

Bir sözlə, bu gün "Sənaye ili"ndə əlamətdar bir gündür. Bu zavodların fəaliyyətinə dəstək olan bütün vətəndaşlara öz minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Burada əlbəttə ki, investorlar əsas rol oynamışlar, böyük investisiyalar qoyulmuşdur. Hər iki zavoda 90 milyon manat investisiya qoyulmuşdur. Bu, investorların Azərbaycan iqtisadiyyatına verdikləri dəstəkdir, Azərbaycanın uğurlu gələcəyinə onların inamının təzahürüdür. Çünki ölkəmiz sürətlə inkişaf edir, bütün məsələlər uğurla həll edilir. Biz çalışmalıyıq ki, daxili və xarici investorları Azərbaycana daha da çox cəlb edək. Burada biznes mühiti də yaxşıdır. Gəlirli sahələr yaradılır. Yəni, həm sahibkarlar, həm burada işləyənlər, həm də dövlət bundan fayda götürür və götürməlidir. Bax, bu müştərək fayda əsasında Azərbaycan iqtisadiyyatı inkişaf edir.

Bu gün özəl sektor iqtisadiyyatımızın əsas hissəsini təşkil edir. Biznes üçün gözəl şərait yaradılıb. İş adamları ilə mənim mütəmadi görüşlərimdə daim onlara öz dəstəyimi göstərirəm. Dövlət öz xətti ilə maliyyə resurslarını da cəlb edir, hər iki zavodda Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun vəsaiti də nəzərdə tutulmuşdur. Yəni, burada dövlət və özəl sektor bir məqsədi güdür ki, ölkə inkişaf etsin, sənaye potensialı möhkəmlənsin, güclənsin, insanlar işlə təmin olunsunlar. Bax, biz bundan sonra da bu yolla gedəcəyik. Bu zavodların uğurlu fəaliyyəti ölkəmizin ümumi inkişaf strategiyasını əks etdirir.

Kağız və karton istehsalat kombinatının fəaliyyəti sayəsində nəinki Sumqayıtda, bütün respublikamızda məntəqələr açılacaq, orada da iş yerləri yaradılacaqdır. O köhnə kağızları yığmaq üçün məntəqələr yaranacaq və biz, eyni zamanda, ekoloji problemlərin həllinə də töhfəmizi vermiş oluruq. Çünki hazırda köhnə kağızlar, qəzetlər, sıradan çıxmış digər əşyalar yandırılır və havanı çirkləndirir. İndi bütün kağız tullantıları burada yığılacaq və beləliklə, ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılmasına da biz dəstək olacağıq. Bu iki müəssisənin xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, onların fəaliyyəti nəticəsində biz karton, kağız və bitki yağları sahəsində özümüzü 100 faiz təmin edəcəyik. Yəni, qarşıya bu hədəf də qoyulmuşdur. Mən dəfələrlə demişəm ki, Azərbaycanda tələb olunan bütün məhsullar istehsal edilməlidir. İxrac potensialı da yaradılır. Həm bitki yağları, həm kağız-karton məhsulları xaricə ixrac ediləcəkdir.

Bir sözlə, müəssisələrin fəaliyyətə başlaması əlamətdar hadisədir, məni çox sevindirir. Ona görə ki, burada iş yerləri, müasir sənaye sahələri yaradılır. Ona görə ki, Azərbaycanın dövlət siyasətinin nə qədər düzgün olmasını bax, bu müəssisələrin fəaliyyətə başlaması bir daha təsdiqləyir. Sizi ürəkdən təbrik edirəm, sizə uğurlar arzulayıram.

**Prezident İlham Əliyev
Azərbaycan kağız və karton istehsalat kombinatının açılışında
iştirak etmişdir**

Prezident İlham Əliyev Sumqayıtda "Azərsun Sənaye Parkı"nın nəzdində yaradılan Azərbaycan kağız və karton istehsalat kombinatının açılışında iştirak etmişdir.

Azərbaycanda həyata keçirilən genişmiqyaslı iqtisadi siyasətin əsas nailiyyətlərindən biri də ölkədə sənayenin müxtəlif istiqamətlərinin müəyyən olunması və inkişaf etdirilməsidir. Bu baxımdan son dövrlərdə neftdən əldən edilən gəlirlərin yeni istehsal müəssisələrinin yaradılmasına yönəldilməsi təsadüfi deyildir. Artıq bu istiqamətdə çox mühüm və ardıcıl layihələr həyata keçirilir. Dövlətimizin başçısının müvafiq tapşırıq və sərəncamlarına uyğun olaraq müasir istehsal sahələrinin yaradılması və istifadəyə verilməsi respublika iqtisadiyyatının gücləndirilməsinə xidmət edir. Bu da ölkədə rəqabətədavamlı və keyfiyyətli məhsullar istehsal etməyə geniş imkanlar açır.

Sumqayıtda "Azərsun Sənaye Parkı"nın nəzdində Azərbaycan kağız və karton istehsalat kombinatının yaradılması sənayenin bu sahəsinin inkişafını daha da sürətləndirəcəkdir. Belə müəssisələr həm də rəqabətədavamlı məhsul istehsal etməklə ölkəmizdə gedən iqtisadi inkişaf proseslərinə mühüm töhfə verəcəkdir. Digər tərəfdən bu cür müəssisələr ölkənin iqtisadi inkişaf strategiyasının mühüm komponentlərinin daha keyfiyyətlə və uğurla icrasına təminat verir. Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2014-cü il ölkədə "Sənaye ili" elan edilmişdir. Belə müəssisələrin məhz bu il istifadəyə verilməsi isə "Sənaye ili"nin uğurlu olacağının daha bir göstəricisidir. Bu müəssisə Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu tərəfindən verilmiş güzəştli kredit və "Azərsun Holding" MMC-nin vəsaiti hesabına inşa olunmuşdur.

Kombinatın foyesində ümummilli lider Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin "Azərsun Holding" MMC-nin müxtəlif müəssisələrinin açılışlarında iştiraklarını əks etdirən fotostend qurulmuşdur.

İqtisadiyyat və sənaye naziri Şahin Mustafayev dövlətimizin başçısına kombinatın iş strukturu barədə məlumat verdi. Qeyd edildi ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırıqlarına əsasən kombinatda yeni və müasir texnologiyalar tətbiq olunmuşdur.

Prezident İlham Əliyev kombinatı işə saldı.

Müəssisədə istehsal prosesi tam avtomatlaşdırılmışdır. Böyük həcmdə investisiya tələb edən bu kombinat Qafqazda yeganə olaraq Azərbaycanda qurulmuşdur. İstehsal korpusu, müxtəlif bölmələr və hazır məhsul anbarından ibarət olan müəssisə aparıcı ölkələrin tanınmış şirkətlərinin müasir avadanlığı ilə təchiz edilmişdir. Burada qurulan avadanlıq hesabına yüksək keyfiyyətli və rəqabətədavamlı məhsul əldə etmək mümkündür. Ümumilikdə, kombinatda istehsal prosesi dünya standartları və təcrübəsi əsasında həyata keçirilir. Kombinatın illik emal gücü 50 min tondur. Bu layihənin Sumqayıt ərazisində həyata keçirilməsi şəhərin sosial-iqtisadi inkişafında və əhalinin məşğulluğunun təmin olunmasında mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Kombinatda 150 nəfər işlə təmin edilmişdir.

Məlumat verildi ki, müəssisənin fəaliyyətə başlaması kağız tullantıların təkrar istifadəsini təmin etməklə yanaşı, ətraf mühitin çirklənməsinin qarşısının alınmasında mühüm rol oynayır.

Hesablamalara görə, müəssisənin fəaliyyəti nəticəsində ildə 850 min şam ağacının kəsilməsinin və meşələrin məhv olmasının, həmçinin atmosfərə xeyli miqdarda zərərli maddələrin buraxılmasının qarşısı alınacaqdır. Müəssisənin xammala tələbatının 90 faizi tullantı kağızın tədarükü hesabına ödəniləcəkdir.

Bu məqsədlə respublikanın regionlarında gündəlik 60-70 ton kağız tullantıları tədarük etmək imkanına malik olan 30 məntəqənin yaradılması nəzərdə tutulur. Layihənin reallaşdırılması bölgələrdə yeni iş yerlərinin açılmasına şərait yaradacaqdır.

Belə ki, bu sahədə 1000 nəfərin işlə təmin edilməsi mümkün olacaqdır. "Azərsun Holding" MMC-nin Xırdalanda da karton fabriki vardır.

Sonra Prezident İlham Əliyev müəssisə haqqında ümumi məlumatı, kağız tədarükü məntəqələrini, kağızın təkrar emalı layihələrini əks etdirən stendlərə, eləcə də kombinatın və Xırdalandakı karton fabrikinin hazır məhsullarına baxdı.

**Prezident İlham Əliyev Sumqayıta səfəri çərçivəsində
mis emalı zavodunun açılışında iştirak etmişdir**

İqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, qeyri-neft sektorunun dinamik inkişafının təmin edilməsi, rəqabətqabiliyyətiliyin artırılması və bu sahəyə investisiya qoyuluşunun sürətləndirilməsi Prezident İlham Əliyevin sosial-iqtisadi inkişaf siyasətinin prioritet istiqamətlərindəndir. Bu siyasətə uyğun olaraq, ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun əsas sahələrindən olan sənayenin inkişafına xüsusi diqqət yetirilir. Sumqayıtda istifadəyə verilən mis emalı zavodu da bu istiqamətdə görülən kompleks işlərin tərkib hissəsidir.

Təsədüfi deyil ki, son 10 ildə Azərbaycan iqtisadiyyatının bütün sahələrində olduğu kimi, sənayenin inkişafında da böyük uğurlar qazanılmış, sənaye məhsullarının istehsalı 2,7 dəfə artmışdır. Diqqət çəkən ən vacib amillərdən biri də bu dövrdə ölkə sənayesinə 40 milyard manatdan çox investisiyanın yatırılmasıdır. Hazırkı mərhələdə isə müasir çağırışlar və yeni təşəbbüslər nəzərə alınmaqla sənayenin modernləşdirilməsi və qeyri-neft sənayesinin şaxələndirilməsi məqsədilə bir sıra tədbirlər həyata keçirilir. Bundan əlavə, mövcud təbii və iqtisadi ehtiyatların təsərrüfat dövryyəsinə cəlb edilməsi, ənənəvi sənaye sahələri ilə yanaşı, yeni istehsal sahələrinin, sənaye parklarının yaradılması, regionlarda sənaye potensialının gücləndirilməsi, sənayenin innovasiyalar əsasında inkişafını təmin edəcək imkanların formalaşdırılması da diqqətdən kənarda qalmır. Bu sırada Sumqayıt mis emalı zavodu da əhəmiyyəti ilə fərqlənir.

İqtisadiyyat və sənaye naziri Şahin Mustafayev dövlətimizin başçısına məlumat verdi ki, Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu tərəfindən indiyədək ölkə üzrə 20 minədək sahibkarın investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsinə 1 milyard 200 milyon manat güzəştli kredit verilmişdir. Bu layihələr hesabına 116 mindən çox yeni iş yeri yaradılmışdır. Sumqayıt şəhəri üzrə isə 318 investisiya layihəsinin maliyyələşdirilməsinə 89,8 milyon manat güzəştli kredit ayrılmışdır. Bu kreditlərdən istifadə etməklə investisiya layihələrinin reallaşdırılması nəticəsində 6 minə yaxın yeni iş yeri yaradılmışdır. Sumqayıtda müasir texnologiyaların tətbiqinə əsaslanan kağız və karton istehsalat kombinatı, bitki yağları fabriki və mis emalı zavoduna ümumilikdə 25 milyon manat dövlətin güzəştli kreditləri verilmişdir.

Prezident İlham Əliyev mis emalı zavodunun fəaliyyətindən bəhs edən filmə baxdı.

Bildirildi ki, zavodda emal prosesi dünya standartlarına uyğun həyata keçiriləcəkdir. Burada mis katod lövhələrin elektroliz üsulu ilə, həm də hazır mis məmulatlarının ekoloji cəhətdən təmiz istehsalı təşkil olunacaqdır. Ümumi dəyəri 10 milyon manatdan çox olan zavodun tikintisinə İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyinin Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu tərəfindən 5 milyon manat güzəştli kredit ayrılmışdır. Zavod elektroliz, mis qəbulu, ərinti və dik tökümlər sahələrindən ibarətdir.

Prezident İlham Əliyev zavodu işə saldı.

Qeyd olundu ki, müəssisə dünyada bu sahədə tanınan şirkətlərin müasir avadanlığı və texnologiyaları əsasında qurulmuşdur. Emal prosesi dörd mərhələdə həyata keçirilir. Daxili bazarın tullantı imkanlarını nəzərə alaraq ay ərzində orta hesabla 500 tona qədər tullantı qəbul edilir. İkinci mərhələdə ay ərzində 450 ton anod xammalı əldə olunur.

Prosesə laboratoriyada ciddi nəzarət edilir. Nəticədə yüksək texnoloji təmizliyə malik mis katod lövhələr alınır. Bu lövhələrin mis tərkibi ən yüksək göstərici olan 99,99 faizə malikdir. İstehsal edilən məhsulun əsas sifarişçisi Sumqayıt Texnologiyalar Parkında yerləşən müəssisə və zavodlardır. Bu məhsuldan həmin müəssisələrdə yarımfabrikat kimi istifadə olunaraq müxtəlif ölçülü mis naqillərin və digər mis məmulatların istehsalı həyata keçirilir.

Prezident İlham Əliyev mis emalı sahəsi ilə tanış oldu.

Dövlət başçısına istehsal prosesi barədə məlumat verildi.

Diqqətə çatdırıldı ki, burada istehsal prosesi tamamilə avtomatlaşdırılmışdır ki, bu da hazır məhsulun keyfiyyətini təmin edir.

Bu texnologiyanın üstünlüyü ondadır ki, misin tərkibində oksigenin faizi minimum səviyyəyə gətirilir və nəticədə yüksək keyfiyyətə malik naqillər istehsal edilir. Bu üsulla hazırlanan mis naqillərin ötürücülük qabiliyyəti digər naqillərdən qat-qat yüksəkdir.

Qeyd edildi ki, bu məhsullara həm daxili, həm də dünya bazarında böyük tələbat vardır. Zavodda istehsal edilən 8 millimetrlük mis naqillərin əsas sifarişçisi hazırda yerli şirkətlərdir. Layihənin icrası nəticəsində 70 yeni iş yeri də yaradılmışdır.

Müəssisənin əhəmiyyətindən danışarkən qeyd edildi ki, müasir texnologiyalar və avadanlıq əsasında yaradılan zavod mis məmulatların idxalını aradan qaldıracaq, bu sahədə tələbatın yerli istehsal hesabına ödənilməsinə təmin edəcəkdir. Digər tərəfdən xammal kimi tullantılardan istifadə edilməsi baxımından müəssisə ekoloji vəziyyətin daha da yaxşılaşdırılması ilə bağlı ölkədə həyata keçirilən tədbirlərə töhfə verəcəkdir. Ən əsası isə zavodun imkanlarının genişləndirilməsi, qəbul məntəqələrinin açılması hesabına yeni iş yerlərinin yaradılması istiqamətində də mühüm addım atılacaqdır.

**Prezident İlham Əliyev Sumqayıtda “Gilan” Tekstil Parkının
açılışında iştirak etmişdir**

Sumqayıtda “Gilan” Tekstil Parkının açılışı olmuşdur.

Prezident İlham Əliyev açılışda iştirak etmişdir.

Müəssisə ilə tanışlıq zamanı dövlətimizin başçısına məlumat verildi ki, 20 hektar ərazidə tikilən “Gilan” Tekstil Parkı parça toxuma, boyama və tikiş fabriklərindən ibarət yüngül sənaye müəssisələri daxildir. Ümumi dəyəri 46 milyon manat olan Gilan Tekstil Parkının ərazisində üç fabrikin tikintisinə İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu tərəfindən ümumilikdə 15 milyon manat güzəştli kredit vəsaiti ayrılmışdır. Parkın tikintisinə 2011-ci ildə başlanılmışdır.

Qeyd edildi ki, ümumi sahəsi 7 min kvadratmetr olan parça toxuma fabriki üç əsas istehsal və köməkçi sexlərdən ibarətdir.

Prezident İlham Əliyev fabriki işə saldı və istehsal prosesi ilə tanış oldu.

Bildirildi ki, fabrik pambığı xammaldan hazır məhsula çevirmək üçün müasir tələblərə tam cavab verir. Avropa istehsalı olan dəzgahlarla təchiz olunan fabrik geniş çeşiddə və yüksək keyfiyyətli parça istehsalına imkan verəcəkdir. Fabrikdə 100 faiz pambıqdan və həmçinin pambıq - polyester qarışığından ibarət məhsullar istehsal edilir. Müəssisədə nəmliyin qorunub saxlanması xüsusi havalandırma sistemi ilə həyat keçirilir.

Vurğulandı ki, toxuma prosesində ipliğin möhkəmliyini artırmaq üçün ona nişasta vurulur. İstehsal olunan parçaların tələbatı və təyinatına uyğun olaraq boyanması məqsədi ilə kompleksin tərkibində ayrıca fabrik inşa edilmişdir.

Azərbaycan Prezidenti boyama fabriki ilə tanış oldu.

Dövlətimizin başçısına texnoloji proses barədə məlumat verildi. Qeyd edildi ki, boyama prosesində Almaniyadan idxal olunan boyalardan istifadə edilir. Bu boyalar insan orqanizmi üçün zərərsizdir. Burada, həmçinin parçaların yuyulması, ağardılması və qurudulması da həyata keçirilir. Bir sözlə, fabrikdə ən müasir texnologiyanın tətbiqi beynəlxalq standartlara cavab verən yüksək keyfiyyətli parça istehsalına imkan verir. Hazır məhsulların daxili tələbatı ödəməklə yanaşı, xarici ölkələrə ixracı da nəzərdə tutulmuşdur. Artıq İtaliya, Rusiya və Ukrayna ilə ilkin razılaşmalar əldə olunmuşdur. İstehsal olunan parçaların bir hissəsi parkın tərkibində inşa edilmiş modern tikiş fabrikində istehsala yönəldilmişdir.

Dövlətimizin başçısı laboratoriya ilə də tanış oldu.

Diqqətə çatdırıldı ki, laboratoriyada həm yerli, həm də xaricdən alınan parçaların keyfiyyətinə nəzarət olunur.

Fabrikdə yorğan istehsalı üçün ayrıca xətt yaradılmışdır. Bu xətt ayda 18 min yorğan istehsal etmək gücünə malikdir. Yüksək səviyyəli texnoloji avadanlıqlarla hazırlanan məhsulların keyfiyyətinə zəmanət verilir. Yataq dəsti istehsal xətti də tam avtomatlaşdırılmışdır.

Prezident İlham Əliyev tikiş fabrikinə gəldi.

Məlumat verildi ki, ümumi sahəsi 6 min kvadratmetr olan tikiş fabriki ən son texnoloji avadanlıqla təchiz edilmişdir. Fabrikdə ayda şərti olaraq 50 min kişi, qadın və uşaq üst geyimləri, NATO standartlarına uyğun hərbi və xüsusi geyimlər istehsal olunur.

Prezident İlham Əliyev müəssisənin işçiləri ilə görüşdü.

O bildirdi: “Mən çox şadam ki, burada gözəl iş şəraiti vardır, maaş da yüksəkdir. Yəni, işləmək üçün bütün şərait vardır. Sizə yeni uğurlar arzulayıram.”

Daha sonra müəssisə ilə tanışlığı davam etdirən dövlətimizin başçısına məlumat verildi ki, parça toxuma, boyama və tikiş fabriklərinin kompleks formada yaradılması və ən müasir texnologiyaların tətbiq edilməsi yüksək keyfiyyətli trikotaj məhsullarının istehsalına, eyni zamanda, parça və trikotaj məhsullarının maya dəyərinin aşağı salınmasına şərait yaradır. Belə müasir kompleksin Qafqazda ilk dəfə Azərbaycanda inşa olunması respublikamızda gedən uğurlu sənayeləşmə siyasətinin göstəricisidir. Sənaye parkında işçilərin rahat çalışmaları üçün hər bir şərait mövcuddur.

Dövlətimizin başçısı “Gilan” Tekstil Parkının sərgi zalında müəssisədə istehsal olunan məhsulların nümunələrinə baxdı.

**Prezident İlham Əliyev Sumqayıtda karbamid istehsalı zavodunun
təməlqoyma mərasimində iştirak etmişdir**

Sumqayıtda Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin azot gübrəsi – karbamid zavodunun təməlqoyma mərasimi olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak etmişdir.

Dövlət başçısı zavodun sxemini və burada inşa olunacaq binaların eskiz layihələrini əks etdirən stendlərə baxdı.

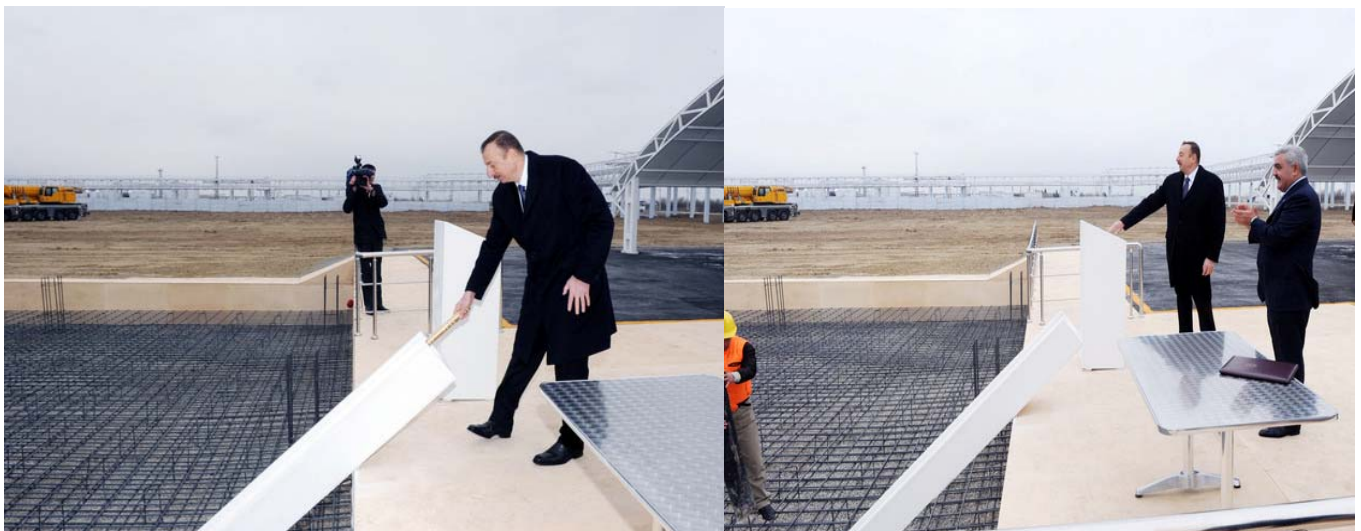
Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin prezidenti Rövnəq Abdullayev dövlətimizin başçısına məlumat verdi ki, ölkəmizdə karbamid zavodunun inşası layihəsi “2008-2015-ci illərdə Azərbaycanda əhalinin ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatına dair Dövlət Proqramı”na əsasən hazırlanmışdır. Zavodun tikintisi üçün “Azərikimya” İstehsalat Birliyinin istifadəsində olan ərazidə 24 hektar torpaq sahəsi ayrılmışdır. Müəssisənin tikintisi dövlət investisiyaları hesabına maliyyələşdiriləcək və 2012-2014-cü illərdə həyata keçiriləcəkdir. Zavod ammoniyak, maye karbamid və əmtəlik karbamid istehsalı bölmələrindən ibarət olacaqdır. Gündəlik istehsal gücü 1200 ton ammoniyak, 2000 ton karbamid təşkil edəcək müəssisədə əsas xammal kimi təbii qazdan istifadə olunacaqdır.

Dövlət başçısının diqqətinə çatdırıldı ki, layihənin həyata keçirilməsi istiqamətində qısa müddətdə müvafiq tədbirlər görülmüşdür. Ərazi Dövlət Neft Şirkətinin müvafiq struktur bölmələri tərəfindən tikinti işlərinin aparılması üçün təmizlənmiş, burada mövcud olan yararsız köhnə obyekt sökülmüş, yollar çəkilmiş, ətrafda abadlıq işləri görülmüşdür.

Bildirildi ki, zavodun inşası zamanı 3 min nəfər, müəssisə fəaliyyətə başladıqdan sonra isə 500 nəfər işlə təmin olunacaqdır.

Prezident İlham Əliyev metal gilizi bünövrəyə buraxdı, düyməni basaraq beton qarışığı tökən qurğunu işə saldı.

Dövlət başçısı tikinti işlərinin yüksək səviyyədə aparılması üçün müvafiq tapşırıq və tövsiyələrini verdi.

Prezident İlham Əliyev Sumqayıt Texnologiyalar Parkında yaradılan yeni müəssisələrlə tanış olmuşdur

Prezident İlham Əliyev Sumqayıt Texnologiyalar Parkında yaradılan yeni müəssisələrlə tanış olmuşdur.

Dövlət başçısı əvvəlcə yüksəkərginlikli elektrik avadanlığı zavoduna gəldi.

“Azərenerji” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin prezidenti Etibar Pirverdiyev məlumat verdi ki, zavodda dünyanın ən inkişaf etmiş ölkələrinin texnikası quraşdırılmışdır. Müəssisədə, əsasən Finlandiya, Almaniya və Türkiyənin əymə, lazer kəsmə dəzgahları istismar olunur. Yeni məhsulların sınağı isə ABŞ istehsalı olan xüsusi laboratoriyalarda aparılır.

Qeyd edildi ki, bir neçə sexin fəaliyyət göstərdiyi zavodda yüksəkərginlikli elektrik, smart-kart tipli sayğac dolabları, 6 və 10 kilovoltluq elektrik avadanlığı istehsal edilir. İstehsal prosesi Fransanın müasirliyi ilə fərqlənən “Schneider Electric” şirkətinin texnologiyasına əsaslanır. Tezliklə müəssisədə 35 və 110 kilovoltluq elektrik avadanlığının və güc transformatorlarının istehsalı da nəzərdə tutulur.

Prezident İlham Əliyevin diqqətinə çatdırıldı ki, zavodda buraxılan ventilyasiya borularına da respublikamızda və xarici bazarlarda yüksək tələbat vardır. Burada 100 millimetrdən 1250 millimetmə qədər ölçüdə alüminium və ya sinklənmiş polad borular istehsal olunur. İstehsal prosesi mükəmməlliyi ilə seçilir.

Günəş kollektorları və istilik qazanlarının istehsalı sexində də ən son elmi-texniki yeniliklər tətbiq edilmişdir. Təsədüfi deyildir ki, Sumqayıt Texnologiyalar Parkında istehsal prosesi olduqca yüksək standartlara əsaslandığından burada çalışanların əksəriyyətini ali təhsilli və yüksək ixtisaslı kadrlar təşkil edir. Bundan başqa, müəssisələrdə çalışanlar Almaniya, Böyük Britaniya, Yaponiya, Türkiyə və dünyanın ən inkişaf etmiş digər ölkələrində xüsusi kurslarda təcrübə keçirlər.

Dövlət başçısına ultrasəs lehimləmə avadanlığı və digər müasir texnikalar nümayiş etdirildi.

Qeyd olundu ki, burada istehsal edilən günəş kollektorları suyu 80-100 dərəcəyə qədər qızdırır. Bu məhsulların daha bir özəlliyi ondan ibarətdir ki, hətta buludlu havada belə günəşin ultrabənövşəyi şüaları 95 faizə qədər səmərəli istifadə olunaraq istilik enerjisinə çevrilir. İstilik qazanları da paslanmaya və korroziyaya davamlı olmaqla yanaşı, bütün gigiyenik normalara cavab verir.

Prezident İlham Əliyevə əyani olaraq Sumqayıt Texnologiyalar Parkının ərazisində quraşdırılan günəş kollektorları və istilik qazanlarının imkanları nümayiş etdirildi.

Sonra avtobusla zavodun ərazisini gəzən dövlətimizin başçısına buradakı digər müəssisələr və perspektiv layihələr barədə ətraflı məlumat verildi.

Qeyd edildi ki, artıq Sumqayıt Texnologiyalar Parkının rəqabətə davamlı və müxtəlif çeşidli məhsulları bir sıra beynəlxalq sərgilərdə nümayiş olunmuşdur. Yerli bazarla yanaşı, dünya bazarlarında da bu məhsullara tələbat durmadan artır.

Daha sonra Prezident İlham Əliyev qaynar sinkləmə zavodu ilə tanış oldu.

Məlumat verildi ki, bu zavod respublikamızda, eləcə də regionda analoqu olmayan bir istehsal müəssisəsidir.

İldə 40 min ton məhsul istehsal edilən zavodda tətbiq olunmuş texnologiya yüksək səmərəli və ekoloji təmiz istehsal prosesini təmin edir.

Mərhələli şəkildə reallaşdırılan istehsal prosesi avtomatik qaydada, nüsxə-tapşırıq proqramı ilə yerinə yetirilir. Sinkləmə sobasının məhsuldarlığı saatda 20 tondur. Ən qabaqcıl texnologiyaların tətbiqi məhsulun yüksək keyfiyyətinə və uzunömürlülüəynə tam zəmanət yaradır. Belə ki, qaynar sinkləmə nəticəsində metal və ya poladın üzərində 60-100 mikronluq sink təbəqəsi emələ gəlir və bu da həmin konstruksiyaların ömrünün ən azı 100 ilə qədər uzanması deməkdir.

Qeyd edildi ki, Sumqayıt Texnologiyalar Parkında metal və ya poladın ilk dəfə sinklənməsi ilə yanaşı, təkrar sinkləmə eməliyyatları da aparılır.

Sumqayıt Texnologiyalar Parkındakı yeni müəssisələrin fəaliyyəti ilə yaxından tanış olan Prezident İlham Əliyev müvafiq tapşırıq və tövsiyələrini verdi, kollektive uğurlar arzuladı.

**Sumqayıtın Kimya sənayesi bu gün
Böyük sənaye komplekslərinin, texnoparkların
yaradılması və ixrac yönümlü sənaye məhsullarının
istehsalı ölkə iqtisadiyyatının dayanıqlı şəkildə
inkişafını təmin edəcək “İqtisadiyyatı güclü olan
dövlət hər şeyə qadirdir.”**

Heydər Əliyev, Ümummilli lider

Avropa və Asiya qitəsinin kəsişməsində yerləşən unikal geosiyasi və coğrafi mövqeyə malik olan Azərbaycan hələ qədim zamanlardan beynəlxalq iqtisadi və mədəni əlaqələr üçün mühüm əhəmiyyət kəsb etmişdir. Şimalda Rusiya, şimal-qərbdə Gürcüstan, cənubda İran, cənub-qərbdə Türkiyə ilə həmsərhəd olan, şərqdən isə Xəzər dənizi ilə əhatə olunan Azərbaycanın ərazisindən Mərkəzi Avropa və Şərqi Asiya ölkələrinə gedən bir sıra dünya əhəmiyyətli yollar keçir. Bu baxımdan bu gün də Azərbaycan dünyəvi iqtisadi və mədəni əlaqələr üçün öz əhəmiyyətini qoruyub saxlamaqdadır.

XX əsrin sonlarında dövlət müstəqilliyini bərpa etmiş Azərbaycanın qarşısında yeni formasiyanın mühüm zəruri siyasi, sosial, iqtisadi, hüquqi qanunauyğunluqları dururdu. İnkişaf etmiş dünya ölkələrinin təcrübəsi göstərir ki, hər bir cəmiyyətin davamlı sosial-iqtisadi inkişafı və yeniləşməsi, dünya birliyinə inteqrasiyası, yeni iqtisadi münasibətlərin formalaşması yalnız çoxmülkiyyətli bazar iqtisadiyyatı, azad rəqabətin üstünlük təşkil etdiyi şəraitdə mümkündür. Bazar iqtisadiyyatına uyğun qanunvericiliyin, büdcə, vergi, bank sistemlərinin formalaşdırılması, aqrar islahatların həyata keçirilməsi, dövlət əmla-kının özəlləşdirilməsi, sahibkarlığın inkişafı üçün əlverişli biznes mühitinin yaradılması nəticəsində bazar iqtisadiyyatına keçidin əsası qoyuldu və sahibkarlıq sinfi formalaşdı.

1993-cü ildən başlayaraq Ümummilli lider Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi məqsəd-yönlü siyasət iqtisadi böhranı aradan qaldırmış, Azərbaycanın demokratik dövlət qurucu-luğu və bazar iqtisadiyyatı yolu ilə irəliləməsinə geniş yol açmışdır. Ölkədə ardıcıl aparılan islahatlar 90-cı illərin birinci yarısında iqtisadiyyatda mövcud geriləməni dayan-dırmış və yeni inkişaf mərhələsinə keçidi təmin etmişdir. Azərbaycan ötən 20 illik tarixi bir dövrdə makroiqtisadiyyatın bütün sahələri üzrə, o cümlədən, demografik durum, əmək ehtiyatları, sosial təminat, elm, təhsil, mədəniyyət, səhiyyə, ətraf mühit, infrastruktur, ticarət, xidmət, insanların məşğulluğu, yaşayış tərz, istehlak bazarı və digər komponentlər üzrə yüksək inkişaf yolu keçmişdir.

“Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nın uğurlu icrası nəticəsində ölkənin davamlı iqtisadi inkişafı təmin edilmiş, iqtisadi inkişafın regional baxımdan tarazlığının təmin edilməsi məqsədilə qeyri-neft sektorunun dinamik inkişafına və bölgələrin iqtisadi potensialının səmərəli istifadəsinə yönəldilmiş tədbirlər həyata keçirilərək sosial-mədəni infrastruktur obyektləri yenidən qurulmuş, əmək tutumlu və rəqabət qabiliyyətli yeni istehsal və xidmət müəssisələri istifadəyə verilmiş, yeni iş yerlərinin açılması və əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi istiqamətində mühüm nailiyyətlər əldə edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən davam et-dirilən uğurlu siyasətin nəticəsi olaraq son 10 ildə ölkədə sənayenin inkişafı yeni mərhələyə qədəm qoymuşdur. 2010-cu ildən başlayaraq Azərbaycan iqtisadiyyatı struktur baxımından tam modernləşmə mərhələsini yaşayır ki, bu tendensiya da birbaşa yeni iqtisadi inkişaf modelinin məntiqi nəticəsidir. Ölkəmizin milli iqtisadi inkişaf modeli bazar iqtisadiyyatı və makroiqtisadi idarəetmənin müasir strukturunun yenilənməsinə, bazar iqtisadiyyatının güclənməsinə, iqtisadi artımın sürətlənməsinə, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi fonunda ölkəmizin davamlı inkişafına baza yaradır.

Yola saldıığımız 2013-cü ildə də Azərbaycanın uğurlu sosial-iqtisadi inkişafı davam etmiş, beynəlxalq imici möhkəmlənmişdir. Davos Forumunun son açıqlamasına əsasən rəqabət qabiliyyətliyinə görə ölkəmiz dünyada 39-cu yerdədir. Azərbaycanın ilk kosmik peyki - "Azerspace-1" "İKT ili" elan edilən 2013-cü ildə fəzaya qaldırıldı ki, bu da xalqımızın, dövlətimizin böyük tarixi nailiyyəti kimi dəyərləndirilir.

2013-cü ildə Azərbaycanın neft-qaz potensialının inkişafı və möhkəmləndirilməsi üçün bir sıra tarixi sazişlər bağlanmışdır. 2012-ci ildə TANAP layihəsi ilə bağlı saziş imzalandı, 2013-cü ilin iyun ayında Trans-Adriatik boru xətti əsas marşrut kimi seçildi, artıq Azərbaycan qazının 2018-ci ildən sonra Avropada təchizi üzrə zəruri qərarlar verilib və müqavilələr imzalanıb. Bu da çox önəmli bir hadisədir. Nəhayət, ilin sonunda - dekabrın 17-də Bakıda "Şahdəniz-2" investisiya Sazişi bağlanmışdır ki, bu layihə respublikamız üçün böyük tarixi nailiyyətdir.

Nazirlər Kabinetinin 2013-cü ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və 2014-cü ildə qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasında dövlət başçısı makroiqtisadi sabitliyin qorunması, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, qeyri-neft sektorunun inkişafı, inflyasiyanın birrəqəmli səviyyədə saxlanılması, Dövlət İnvestisiya Proqramına uyğun olaraq infrastruktur layihələrinin davam etdirilməsi barədə konkret tapşırıqlar vermişdir ki, buraya 2014-cü ildə Ələt Dəniz Ticarət Limanının birinci mərhələsinin icra edilməsi, Şəmkirçay Su Anbarının tikintisinin başa çatdırılması, içməli su və kanalizasiya təminatının yaxşılaşdırılması, qazlaşdırma səviyyəsinin yüksəldilməsi, yol tikintisinin sürətləndirilməsi, sosial obyektlərin, Bakıda keçiriləcək I Avropa Olimpiya Oyunları ilə əlaqədar idman obyektlərinin tikintisi, regionların, eləcə də Bakı və ətraf qəsəbələrin sosial-iqtisadi inkişafına dair yeni dövlət proqramlarının hazırlanması, sahibkarlığa dəstək tədbirlərinin gücləndirilməsi, alternativ enerji sahəsinə investisiyaların artırılması, ərzaq təhlükəsizliyinin daha da möhkəmləndirilməsi və digər vəzifələr daxildir.

Müasir texnologiyalara və innovasiyalara əsaslanan sənayeləşmə siyasətinin davam etdirilməsinə xüsusi diqqət yetirilən müşavirədə, sənayenin daha da inkişaf etdirilməsi, o cümlədən texnoparkların yaradılması sahəsində işlərin genişləndirilməsi, metallurgiya sənayesinin inkişafı, ixrac yönümlü məhsulların istehsalı, böyük sənaye komplekslərinin, emal müəssisələrinin yaradılması istiqamətində konkret göstərişlər verən Prezident İlham Əliyev yanvarın 10-da imzaladığı Sərəncamla 2014-cü ili "Sənaye ili" elan etmişdir. 2014-cü ilin "Sənaye ili" adlandırılması iqtisadiyyatın sənayeləşdirilməsi baxımından çox vacibdir. Bu isə o deməkdir ki, növbəti mərhələnin əsas məqsədlərini makroiqtisadi sabitliyin qorunub saxlanılması və iqtisadi inkişafın dayanıqlılığının təmin edilməsi təşkil edəcəkdir. Eyni zamanda, iqtisadi artımın keyfiyyətinin prioritetliyinin təmin edilməsi nəzərdə tutulur. Bu məqsədlə iqtisadiyyatın diversifikasiyası genişləndirilməklə neft sektorundan asılılıq minimuma endirilir, innovativ iqtisadiyyata keçid təmin edilir, bu mərhələdə həmçinin aqrar sektorun inkişafına zəmin yaradan tədbirlərə üstünlük veriləcək və iqtisadiyyatın klasterlər üzrə inkişafına nail olunacaqdır.

Məlum olduğu kimi, dövlət başçısının digər bir Fərmanı ilə növbəti mərhələdə ölkəmizin dayanıqlı inkişaf istiqamətlərini müəyyən edən "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" İnkişaf Konsepsiyası təsdiq edilmişdir. İnkişaf Konsepsiyasının əsas hədəflərindən biri qeyri-neft sektorunun, xüsusilə qeyri-neft sənayesinin inkişafı və adambaşına düşən qeyri-neft ixracının artırılmasıdır. Hər bir ilin konkret sahənin adı ilə bağlanması, o istiqamətdə ciddi tədbirlərin həyata keçirilməsi bir daha bu həqiqəti ortaya qoyur ki, hərtərəfli inkişaf Azərbaycanda dövlət siyasətinin əsasını təşkil edir.

Sevindirici haldır ki, "Regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın icrası ilə əlaqədar olaraq regionlarda mühüm tədbirlər həyata keçirilib və iqtisadiyyatda bir sıra keyfiyyət göstəriciləri əldə olunub. Regionlarda sahibkarlıq mühitinin yaxşılaşdırılması, istehsal müəssisələrinin müasir tələblərə cavab verən texnologiya ilə təminatının həyata keçirilməsi və sənayenin texnoloji səviyyəsinin yüksəldilməsi, yeni sənaye müəssisələrinin açılması və əhalinin məşğulluq səviyyəsinin artırılması vacib şərtlərdən biri hesab olunur.

Xüsusilə qeyd etmək istərdim ki, "Şahdəniz-2" layihəsi 1994-cü ildə imzalanmış "Əsrin müqaviləsi" kimi Azərbaycan üçün iqtisadi və siyasi baxımdan çox vacibdir. Bu xətt üzrə təqribən 40 milyard həcmində investisiyanın cəlb edilməsi gözlənilir. Qürurverici haldır ki, dünyanın ən iri enerji layihələrindən olan "Şahdəniz-2", TANAP və TAP layihələri Azərbaycanın gələcəyinə hesablanmış layihələrdir və bu layihələrin reallaşdırılması hələ uzun illər ölkə iqtisadiyyatına, xüsusilə sənayenin inkişafına öz töhfəsini verəcəkdir.

Bir məsələni də qeyd edim ki, Azərbaycanın iqtisadi və sənaye potensialının gücləndirilməsində mühüm rol oynayacaq Bakı gəmiqayırma zavodu respublikamızda həyata keçirilən ən iri infrastruktur layihələrindən biri olmaqla, Xəzəryanı ölkələrdə olan analogi müəssisələr arasında ən böyüyüdür. Qaradağ rayonunda inşa olunmuş və geniş əraziyə malik zavod ən müasir tələblərə cavab verən istənilən növ müxtəlif təyinatlı gəmilərin tikintisi, təmiri və dəniz mühəndisliyi işlərinin yerinə yetirilməsi istiqamətində fəaliyyət göstərməklə yanaşı, Xəzər dənizində Azərbaycanın aparıcı mövqeyini gücləndirəcək və ölkəmizdə yeni gəmi tikintisi sənayesinin yaradılmasına səbəb olacaqdır.

2013-cü ildə Qaradağ rayonunda "AzMeCo" şirkəti illik istehsal gücü 700 min tona yaxın olan Metanol zavodunu istismara vermişdir. Bu müəssisənin istehsal etdiyi məhsulun əksəriyyəti ixrac üçün nəzərdə tutulmuşdur. Bununla belə metanol digər kimyavi məhsulların istehsalı üçün də xammal kimi istifadə olunacaq və bir sıra yeni istehsalatların yaradılmasına təkan verəcək.

Bununla yanaşı yaxın dövrlərdə Qaradağ rayonunda inşa olunacaq yeni Neft-Qaz emalı və Neft-Kimya Kompleksinin (NQNK) istismara verilməsi Bakı və Sumqayıt şəhərlərində yerləşən qaz emalı, neft emalı və neft-kimya sahələri üzrə müasir tələb və standartlara cavab verməyən istehsal sahələrinin istismardan çıxarılmasına gətirəcəkdir. Neft və qaz emalı zavodlarının, baza polimerlərin istehsalı planlaşdırılan nəhəng neft-kimya zavodunun inşası nəzərdə tutulmuş kompleksin konfigurasiyasına 20-dən çox texnologiya lisenziyasının tətbiqi ilə təxminən 30 qurğu daxil olacaqdır. Bununla da Azərbaycanda neft və qaz emalı, həmçinin neft-kimya sahəsində dərin texniki və texnoloji irəliləyişlərə nail olunacaq, çoxlu sayda ən yeni texnologiyalar əldə ediləcək və bir çox növdə məhsul və məmulatların idxalından asılılığı aradan qaldıran geniş çeşiddə yüksək keyfiyyətli məhsullar istehsal edilməyə başlanılacaq. Bu layihənin icrası və iri müəssisələrin şəhərdən kənarlaşdırılması ilə böyük həcmdə ərazilərin boşaldılaraq mülki və sosial-məişət təyinatlı məqsədlər üçün istifadə edilməsinə imkan yaradılacaqdır. Həmçinin müasir, yüksək ixtisaslı mütəxəssislərdən ibarət yeni kadr potensialı formalaşdırılacaq, yeni iş yerləri açılmaqla əhalinin məşğulluq strukturu və dolanışiq səviyyəsi keyfiyyətə yaxşılaşdırılacaqdır.

Xüsusiylə qeyd etmək istərdim ki, yeni sənaye mərkəzlərinin yaradılması multiplikator effekti rolunu oynayaraq, yeni sənaye və sosial infrastrukturların yaradılmasına gətirib çıxarmaqla yanaşı, respublikamızın məqsədyönlü şəkildə yürütdüyü ekoloji siyasətin tərkib hissəsi kimi də çıxış edəcəkdir. Bununla da istər Bakı və Sumqayıt şəhərlərində, istərsə də ətraf ərazilərdə ekoloji mühitin kifayət qədər sağlamlaşdırılmasına təminat yaranacaqdır.

Azərbaycanın zəngin təbii ehtiyatlara malik olması sənaye potensialından maksimum faydalanmağa imkan verir. Təkcə Gəncə-Daşkəsən zonalarında xammal bazasının mövcud olması yeni sənaye müəssisələrinin, texnoparkların yaradılması üçün yetərlidir. Eləcə də, Gəncə və Mingəçevir şəhərlərində, Bakının Qaradağ və Pirallahı rayonlarında müasir sənaye şəhərciklərinin yaradılması nəzərdə tutulur.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan istər yüngül sənaye, istər ağır sənaye, istərsə də emal sənayesi baxımından geniş təcrübəyə malikdir. İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyinin proqnozlarına görə, qarşıdakı onillikdə Azərbaycanda 500-dən artıq yeni sənaye müəssisəsinin yaradılması nəzərdə tutulur. Onların əsas hissəsi iri sənaye mərkəzləri olmaqla, iqtisadiyyatın inkişafında xüsusi rol oynaya bilər.

Sumqayıta gəlincə isə fəxrlə deyə bilərəm ki, Azərbaycan dövlət müstəqilliyi əldə etdikdən sonra Sumqayıtın iqtisadi xəritəsində bir çox yeni, müasir tipli sənaye obyektləri yer almışdır. Şəhərdə tullantısız, müasir texnologiyalar əsasında inşa edilmiş «Azkompozit», «Güntex», «BASF Kaspian» müəssisələri, «Bismak» Qida-sənaye Kompleksi, "Gilan" Tekstil, yeni Elektrik stansiyası və s. istifadəyə verilmiş, «Azərboru»-nün istehsalat fəaliyyəti bərpa edilmişdir. Respublika iqtisadiyyatının, o cümlədən Sumqayıt şəhərinin inkişafının müstəsna əhəmiyyəti olan Sumqayıt Texnologiyalar Parkının istis-mara verilməsi ölkəmizdə elektroenergetikanın inkişafına, onun mövcud potensialının daha da möhkəmləndirilməsinə, enerji müəssisələrinin yenidən qurulmasına və müasir-ləşdirilməsinə geniş imkanlar açmışdır. Bu baxımdan Sumqayıt şəhərindəki sənaye zonası ərazisində zəruri infraqurultura və idarəetmə sisteminə malik, müasir texnologiyaların tətbiqi yolu ilə rəqabətqabiliyyətli məhsullar istehsalı və xidmətlər göstərilməsi məqsədlə tikilən Sumqayıt Kimya Sənaye Parkı da mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə fevralın 25-də Sumqayıtda Mis emalı zavodunun, "Azərsun Sənaye Parkı"-nın nəzdində yaradılmış yağ fabrikinin, kağız və karton istehsalı kombinatının istismara verilməsi iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və qeyri-neft sektorunun inkişafı istiqamətində atılmış yeni, çox vacib addım kimi dəyərləndirilməlidir. Sumqayıt yağ fabrikinin yaradılması rəqabətədavamlı və müasir standartlara cavab verən qida sənayesinin inkişafına mühüm töhfədir.

Bu qəbildən olan layihələrin reallaşması ölkəmizin ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə əlaqədar dövlətimizin başçısının verdiyi tapşırıqların icrasının uğurlu və davamlı xarakter daşıdığını nümayiş etdirir. Kağız və karton istehsalı kombinatının fəaliyyətə başlaması ilə isə kağız tullantıların təkrar istifadəsini təmin etməklə yanaşı, ətraf mühitin çirklənməsinin qarşısının alınmasında mühüm rol oynayacaq, ildə yüz minlərlə şam ağacının kəsilməsinin və meşələrin məhv olmasının, həmçinin atmosfərə xeyli miqdarda zərərli maddələrin buraxılmasının qarşısı alınacaqdır.

Sənaye parklarının bir əhəmiyyəti də ondadır ki, burada istehsal olunan məhsullar kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına zəmin yaradacaq, 10-larla yeni istehsal sahələrinin yaradılmasına və inkişafına təkan verəcəkdir.

Ümumiyyətlə, Sumqayıtdan və onun sənaye potensialından danışanda neftkimya sənayesindən söz açmamaq qeyri-mümkündür. İndi məmnunluqla demək olar ki, ARDNŞ-nin “Azərikimya” İstehsalat Birliyi illər öncəsi düşdüyü durğunluqdan müvəffəqiyyətlə çıxmış, zəhərli və zərərli, müvafiq standartlara cavab verməyən, şəhərin ekologiyasına mənfi təsir göstərən bütün istehsalatlar ləğv edilmiş, səmərəli işləyə bilən istehsalat sahələri isə yenidən qurularaq, əməkçilərin sosial-məişət şəraiti, maddi təminatı və yaşayış səviyyəsi baxımından müsbət dönüş yaradılmışdır. Bütün bunların nəticəsidir ki, bir neçə onilliklərlə müqayisədə ətraf mühitin çirklənmə dərəcəsi xeyli azalmış, Sumqayıtın hamını narahat edən ekoloji vəziyyətində ciddi dönüşə nail olunmuşdur.

Hazırda ARDNŞ Sumqayıtda perspektivi olan mövcud qurğuların modernləşdirilməsi və optimallaşdırılması ilə yanaşı yeni istehsalatların yaradılması işləri həyata keçirir. Artıq son illərdə geniş tələbat duyulan plastik məmulatlar istehsalının əsas bazası olan illik 200 min ton gücə malik polipropilen və illik 100 min ton gücə malik yüksək sıxlıqlı polietilen istehsalatlarının tikintisinə başlanılmışdır.

Bundan başqa “2008-2015-ci illərdə Azərbaycanda əhalinin ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatına dair Dövlət Proqramı”na uyğun olaraq Sumqayıtda Karbamid zavodunun tikintisinə başlanmışdır. Zavodda ildə 650 min ton kənd təsərrufatı üçün mühüm əhəmiyyətə malik azot gübrəsinin istehsalı nəzərdə tutulub. Ölkədaxili tələbat ödənildikdən sonra bu məhsulun da bir hissəsinin ixrac olunması planlaşdırılır. Bu layihənin həyata keçirilməsi respublikamızda daha bir sahənin – qaz kimyası sənayesinin inkişafına gətirib çıxaracaq. Yaradılacaq istehsalatlar ən yeni və təbiətə ziyan verməyən texnologiyalar əsasında qurulacaq.

İftixar hissi ilə demək olar ki, yaxın gələcəkdə Sumqayıt böyük sənaye mərkəzi olmaqla, həm Azərbaycanın, həm də regionun ən böyük sənaye mərkəzinə və ekoloji cəhətdən təmiz şəhərlərindən birinə çevriləcəkdir.

Ümumilikdə yuxarıda sadalanan faktlar və həyata keçirilən tədbirlərin məntiqi nəticəsi kimi, XXI əsrin ikinci onilliyini Azərbaycan üçün siyasi, iqtisadi, sosial sahədə yeni bir inkişaf mərhələsi kimi qiymətləndirmək olar.

Əminliklə deyə bilərəm ki, biznes mühitinin daha da təkmilləşdirilməsi, xüsusi iqtisadi zonaların, sənaye şəhərciklərinin, biznes-inkubatorların yaradılması, informasiya təminatının, sahibkarlığa dövlət dəstəyinin gücləndirilməsi, beynəlxalq qurumlarla işgüzar əlaqələrin inkişaf etdirilməsi, yüksək texnologiyaya əsaslanan iqtisadiyyatın formalaşması yolu ilə sahibkarlığın və regionların inkişafının daha da sürətləndirilməsi respublikamızı qarşıdakı onillikdə də dünya miqyasında siyasi, iqtisadi, sosial, maliyyə gücünə görə önəmli strateji mövqeyə malik ölkəyə çevirəcəkdir.

Bu isə o deməkdir ki, əhalinin təbii qazla təchizatının yaxşılaşdırılması, içməli su və kanalizasiya sisteminin yenidən qurulması, həmçinin regionların infrastrukturalarının inşası kimi lokal layihələrinin icrası ilə bərabər, ölkənin ixrac potensialının inkişaf etdirilməsi, Azərbaycan malları və xidmətlərinin xarici bazarlara çıxarılması, bunun üçün əlverişli şəraitin yaradılması, ölkə iqtisadiyyatının dünya iqtisadiyyatına səmərəli inteqrasiyasını təmin etmək üçün tədbirlərin həyata keçirilməsi qarşıdakı illərdə də prioritet istiqamətlərdən olacaqdır.

Yazımı möhtərəm Rəzidentimiz İlham Əliyevin aşağıdakı sözləri ilə yekunlaşdırmaq istəyirəm: “Bu gün Azərbaycan iqtisadiyyatı, xüsusilə ölkəmizin sənaye potensialı çox sürətlə inkişaf edir. Biz iqtisadi islahatlardan ölkəmizin sənayeləşməsinə qədər çox qısa və uğurlu yol keçmişik. Bu gün Azərbaycanda yaradılmış və yaranmaqda olan müasir, dünya standartlarına cavab verən sənaye müəssisələri iqtisadi inkişafımızı onilliklər bundan sonra da təmin edəcəkdir.”

Muxtar Babayev,

Milli Məclisin deputatı

Azərkimya İB-in Müşahidə Şurasının sədri.

Sumqayıtın sənaye potensialı

Ötən əsrin 70-80-ci illərindən başlayaraq Azərbaycanda sənayeləşmə siyasəti geniş miqyasda həyata keçirilib, yüzlərlə sənaye müəssisəsi inşa edilib, bu sahədə güclü potensial yaradılıb.

Son on ildə Azərbaycan iqtisadiyyatının bütün sahələrində olduğu kimi, sənayenin inkişafında da böyük uğurlar qazanılıb, sənaye məhsulları istehsalının həcmi 2,7 dəfə artıb. Bu müddət ərzində rəqabətqabiliyyətli müasir sənaye sahələrinin yaradılması, sənayenin infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması sahəsində çoxsaylı layihələr icra edilib, yeni iş yerləri açılıb, ölkə sənayesi yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Hazırkı mərhələdə müasir çağırışlar və yeni təşəbbüslər nəzərə alınmaqla sənayenin modernləşdirilməsi və qeyri-neft sənayesinin şaxələndirilməsi məqsədi ilə bir sıra tədbirlərin həyata keçirilməsi, o cümlədən mövcud təbii və iqtisadi resursların təsərrüfat dövriyyəsinə cəlb edilməsi, ənənəvi sənaye sahələri ilə yanaşı, yeni prioritet istehsal sahələrinin, sənaye parklarının yaradılması, regionlarda sənaye potensialının gücləndirilməsi, sənayenin innovasiyalar əsasında inkişafını təmin edəcək imkanların formalaşdırılması zəruridir. Elə bu məqsədlə 2014-cü il "Sənaye ili" elan edilib. Qeyd edək ki, təkcə ötən il ərzində də regionların sosial-iqtisadi inkişafında sürətli dinamika təmin edilib, bütövlükdə regionlarda 380-dən çox sənaye, kənd təsərrüfatı, xidmət və ticarət müəssisəsi fəaliyyətə başlayıb, 237 məktəb, 47 bağça, 30 səhiyyə, 25 idman, 45 mədəniyyət və digər sosial obyektlər tikilib və ya əsaslı bərpa olunub, 470-ə yaxın müəssisənin isə tikintisi davam etdirilir. 2013-cü ildə sahibkarlığın inkişafına dövlət dəstəyi daha da gücləndirilib, iqtisadiyyatın müxtəlif sahələri üzrə 4468 sahibkara 275 milyon manat güzəştli kredit verilib ki, bunun da 150 milyon manatını dövlət büdcəsindən ayrılmış vəsait təşkil edir. Dövlət və icmal büdcələrin vəsaiti, həmçinin xaricdən cəlb olunmuş kreditlər hesabına növbəti illərdə qeyri-neft sektorunun daha da iri miqyasda inkişafına zəmin yaradacaq və tarixi əhəmiyyət kəsb edən bir sıra infrastrukturular, o cümlədən Bakı və Sumqayıt şəhərlərinin içməli su təchizatının yaxşılaşdırılması üçün Samur-Abşeron suvarma sistemi yenidən qurulub, Taxtakörpü su anbarı və Taxtakörpü Su Elektrik Stansiyası, 780 meqavat gücündə Cənub Elektrik stansiyası istifadəyə verilib, regionların elektrik, qaz, su, kanalizasiya şəbəkələrinin inşası və yenidən qurulması üzrə işlər geniş vüsət alıb. Böyük İpək Yolunun bərpasına və canlandırılmasına xidmət edəcək və transregional əhəmiyyətə malik olan yeni Bakı Dəniz Limanının, Bakı-Böyükkeşik dəmir yolunun yenidən qurulması, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisi layihələri üzrə işlərin davam etdirilməsi üçün dövlət və icmal büdcələrinin vəsaiti, həmçinin xaricdən cəlb edilmiş kreditlər hesabına maliyyələşmələr davam etdirilir.

Azərbaycanın müasir sənaye mərkəzi-Sumqayıt

Bu gün Sumqayıt Azərbaycanın müasir sənaye mərkəzidir. Şəhərin iqtisadi strukturuna kimya və neft-kimya, qara və əlvan metallurgiya, maşınqayırma, elektroenergetika, yeyinti və yüngül sənaye, tikinti materialları istehsalı müəssisələri daxildir. Şəhərdə mövcud olan ağır sənaye müəssisələrinin əksəriyyəti müasir texnologiyaya əsasında yenidən qurulmuşdur. Şəhərin sənaye kompleksinin əsasını «Azərikimya» İstehsalat Birliyinin «Etilen Polietilen», «Üzvi sintez», «Səthi Aktiv Maddələr» və «Mexaniki Təmir» zavodları, Buxar Generator Qurğusu, «Azərboru», «Azəralüminium», «Sumqayıt Superfosfat», «Sumqayıt Intertekstil», «Sumqayıt Sənaye İstehsal» və «Sumqayıt Çörək» Açıq Səhmdar Cəmiyyətləri, «Dizayn Cenay Azərbaycan», «Azəl LTD», «BASF Caspian YKS», «Az Saks Beton LTD», «Bismak» QSK və 525 MVT gücündə Sumqayıt Elektrik Stansiyası Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətləri, 17 müasir texnologiyalar əsasında qurulmuş Sumqayıt Texnologiyalar Parkı və Sumqayıt Günəş Tenologiyaları Parkı, «Azərsun Holding» Şirkətlər qrupunun müasir zavodları təşkil edir. Sumqayıtda Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Polimer Materialları İnstitutu, «Azərikimya» İstehsalat Birliyinin Dövlət Layihə İnstitutu və Azərbaycan Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin «Neftqazavtomat» Elm İstehsalat Müəssisəsi fəaliyyət göstərir.

Kimya və Neft-kimya sənayesi

ARDNŞ, «Azərikimya» İstehsalat Birliyi

«Etilen-polietilen» zavodu

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti «Azərikimya» İstehsalat Birliyinin bu müəssisəsi 1994-cü ildə «Sintez Kauçuk» İstehsalat Birliyinin tərkibində fəaliyyət göstərən «EP-300» etilen-propilen istehsalatı və «Üzvi Sintez» İstehsalat Birliyinin tərkibində fəaliyyət göstərən «Polimer-120» yüksək təzyiqli polietilen istehsalatının birləşməsi nəticəsində yaranmışdır. 2010-cü ilin aprel ayından «Sintez Kauçuk» zavodu ilə birləşdirilmişdir. «EP-300» - etilen və propilen istehsalatının tikintisinə 1980-ci ildə başlanılıb və 1987-ci ilin axırında istismara buraxılmışdır. Bu kompleksin layihə səmərəliliyi etilenə münasibətdə 300 min tondan, propilenə münasibətdə 138 min tondan ibarətdir. «Polimer-120» - yüksək təzyiqli polietilen istehsalatının tikintisinə 1980-ci ildə başlanılıb və 1988-ci ilin əvvəlində istismara buraxılmışdır. Sahənin istehsalat gücü polietilenə münasibətdə ildə 150 min tondan ibarətdir. Karbohidrogenin pirolizi nəticəsində (birbaşa benzin, rafinat benzin, resikləşdirilmiş benzin, etan) «EP-300» - etilen və propilenin istehsalında etilen, propilen, butilen-butadien fraksiyası, yüngül piroliz qətranı, ağır piroliz qətranı, metan, propan və hidrogen fraksiyası kimi məhsullar istehsal olunur. Müəssisənin tərkibində buxar və elektrik enerjisinin (buxar generatoru) istehsal kompleksi tikilib və 2001-ci ildə istismara verilib. Bu kompleks etilen polietilen zavodunu, həmçinin «Azərikimya» İB-nin digər müəssisələrini 110 və 16 kq/sm² su buxarı və elektrik enerjisi ilə təmin edir. Bundan əlavə müəssisədə eni 6m. polietilen örtükləri, polietilen bağlamalar, müxtəlif diametrlı borular və s. kimi istehlak mallarının istehsalı həyata keçirilir.

ARDNŞ, «Azərikimya» İstehsalat Birliyi «Üzvi sintez» zavodu

«Üzvi sintez» zavodu (keçmiş Sumqayıt Kimya Kombinatı) 1958-ci ildə yaradılmışdır. 1993-ildən Azərbaycan Respublikası «Azərikimya» Dövlət Şirkətinin, 2010-cu ilin aprel ayından isə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin «Azərikimya» İstehsalat Birliyinin tərkibində fəaliyyət göstərir. 1963-cü ilin əvvəllərində Kimya Kombinatında qaz fraksiya qurğusunun istismarı (QFQ) , 1964-cü ildə benzinin dəyişməsi əsasında etilen və propilenin (EP-60) istehsalı həyata keçirilmiş, 1967-ci ildə isə qatılaşdırılmış propilenin buraxılmasına göstəriş verilmişdir. Sonrakı illərdə yüksək təzyiqli polietilenin, azot-oksigenin, epoksid və poliefir qətranın, izobutilenin, poli izobutilenin, epixlorhidrinin, qliserinin, propilen oksidin, əhəng südüyü, xlor və kalium qələvisi, Polimir-120 istehsalatları yaradılmışdır. Göstərilən bəzi istehsalat sahələri özünün mənəvi və fiziki köhnəlməsi və ekoloji standartlara uyğun olmaması ilə əlaqədar istismardan çıxarılmışdır. Hazırda «Üzvi Sintez» zavodunda əhəngli südüyü, azot və oksigen, propilen oksidi, propilenqlikol, 3603, 3003, 5003, 702, 1002 və AZ-3 markalı poliefir qətranları sexləri və xalq istehlak malları sahəsi fəaliyyət göstərir.

ARDNŞ, «Azərikimya» İstehsalat Birliyi «Səthi aktiv maddələr» zavodu

«Səthi Aktiv Maddələr» zavodu Sumqayıt şəhərində kimya müəssisələri sırasında birinci tikilənlərdəndir. Müəssisə əhəmiyyətli dövlət sahəsi olaraq 1943-cü ildən 1966-cı ilə qədər bağlı müəssisə kimi, 1966-cı ildən 1971-ci ilə qədər Kimya zavodu kimi, 1971-ci ildən 1979-cu ilə qədər M.Əzizbəyov adına Xlor - Üzvi Məhsulları zavodu, 1993-cü ildən Azərbaycan Respublikası «Azərikimya» Dövlət Şirkətinin və 2010-cu ilin aprel ayından Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin «Azərikimya» İstehsalat Birliyinin tərkibində «Səthi Aktiv Maddələr» zavodu kimi öz fəaliyyətini həyata keçirir. Zavodda 1945-ci ildə xlor və kaustik sodanın istehsalı ilk dəfə təşkil olunmuşdur. 1958-ci ildə aparılan rekonstruksiya nəticəsində civə üsulunun tətbiqi ilə xlor və kaustik sodanın istehsalının həcmi artmışdır. Sonrakı illərdə diafraqma üsulu ilə xlor və kaustik sodanın, yağlar üçün aşqar (depressator), heksoxloranın, dixlordifeniltriqlormetilmetanın, herbisid 2.4 Damin turşusunun monoxlor sirkə turşusunun, butil efirin, xlorlu alüminin, karboksimetilsellülozanın, 30- preparatı, I və II sıra sulfanolun, sulfanol əsasında yarımkompozisiyalı tozun, 100%-ln sulfat anhidridin istehsalı bərpa edilir. Bu istehsalat sahələrinin bir çoxu özünün mənəvi və fiziki köhnəlməsi və ekoloji standartlara uyğun olmaması ilə əlaqədar istismardan çıxarılmışdır. Hazırda müəssisədə maye və quru kaustik soda, maye xlor, sintetik xlorid turşusu, sulfat turşusu, ağardıcılar və polietilen əsasında xalq istehlak malları istehsal olunur.

Sumqayıt «Superfosfat» ASC

SSRİ Nazirlər Sovetinin 09 fevral 1956-cı il tarixli 185-192 sayılı qərarına əsasən SSRİ Kimya Nazirliyi «Superfosfat» zavodunun Sumqayıt şəhərində tikilməsini 25 fevral 1956-cı ildə 118/24 sayılı əmri ilə təsdiqləmişdir. Zavodun təməli 1958-ci ilin noyabr ayında Sumqayıt şəhərindən 3 km cənubi qərbdə və Bakı şəhərinin 35 km şimalında Sumqayıt sənaye rayonunda qoyulmuşdur. Sumqayıt «Superfosfat» zavodu 1961-ci ildə istismara verilmiş, zavodun öz istehsalı olan sulfat turşusu bazasında sadə superfosfat gübrəsinin istehsalında ixtisaslaşmışdır. İlk sulfat turşusu sexi 1962-ci ilin yanvarında, ən böyük sadə superfosfat sexi 1963-ci ildə, dənəvər superfosfat sexi 1964-cü ildə, ftorlu alüminium sexi 1966-cı ildə, ikipilləli kontaktlaşma üsulu ilə işləyən sulfat turşusu sexi (SK-25) 1975-ci ildə işə salınmışdır. 1971-ci ildən 1979-cu ilədək «Sumqayıtkimyasənaye» İstehsalat Birliyinin tərkibində olmuş, SSRİ Kimya Sənayesi Nazirliyi 1979-cu ildə birliyə daxil olan müəssisələri ayıraraq müstəqil müəssisə – Sumqayıt «Superfosfat» zavodu yaradılmışdır. 2001-ci ilin noyabr ayından müəssisə «Sumqayıt superfosfat» ASC-yə çevrilmişdir. Hazırda müəssisədə sulfat turşusu istehsal edilir.

Sumqayıt «Aşqarlar» ASC

Azərbaycan SSRİ neft emalı və neft kimyası sənayesi müəssisəsi olmuş, SSRİ-də aşqar istehsalına görə ən böyük zavod olmuşdur. BFK və İXP-101 markalı aşqarlar, sulfidalkilfenol və formalin istehsal edirdi. 1957-ci ildə Sov.IKP-nin XXII qurultayı adına Bakı neftayırma zavodunun tərkibində Sumqayıtda aşqar istehsal edən AZNII-7 qurğusunun təməli qoyulmuş, 1960-cı ildə ilk məhsul vermişdir. 1966-cı ildə həmin qurğu əsasında müstəqil Sumqayıt Aşqarlar zavodu yaradılmış, BFK-1 aşqarı istehsal edən sex işə salınmışdır. 1968-ci ildə formalin, 1970-ci ildə yeni yüksək effektiv BFK aşqarı istehsalına başlanmışdır. 1975-ci ildə BFK-1 aşraqı istehsalı əsasında daha təkmil İXP-101 aşqarı buraxılışı təşkil olunmuşdur. İXP-101 aşqarı respublikada buraxılan dizel sürtgü yağlarına əlavə etmək üçündür. 2003-cü ilin noyabr ayından «Sumqayıt aşqarları» ASC-yə çevrilmiş, «Titan-Neftexim» şirkətinin tərkibində fəaliyyət göstərir. Hazırda həlledicilər, boyalar istehsalı ilə məşğuldur.

«Azərbaycan məişət malları» ASC

«Azərbaycan Məişət Malları» ASC – keçmiş Sumqayıt «Sintetik yuyucu maddələr» zavodu Azərbaycan Respublikası Nazirlər Sovetinin 12.04.1962-ci il tarixli 343 №-li Qərarına əsasən yaradılmışdır. Müəssisənin 1 saylı istehsalatı 30 min t/il məhsuldarlıqla 1966-cı ildə, 2 saylı istehsalatı 60 tn/il məhsuldarlığı ilə 1978-ci ildə istismara verilmişdir. «Sintetik yuyucu maddələr» zavodu 1983-cü ildən Sumqayıt «Məişət kimyası» istehsalat birliyi adlandırılmışdır. Sumqayıt «Məişət kimyası» istehsalat birliyi «Azərikimya» Dövlət Şirkətinin 313 saylı 24.08.1994-cü il tarixli əmrinə əsasən Sumqayıt «Məişət kimyası» zavodu adlandırılmışdır. Azərbaycan Respublikası İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin Dövlət Əmlakının özəlləşdirilməsi departamentinin 310 saylı 27.12.2001-ci il tarixli Sərəncamı ilə Sumqayıt «Məişət kimyası» ASC elan edilmişdir. Müəssisənin 2006-cı il tarixdən adı dəyişilərək «Azərbaycan məişət malları» ASC-yə çevrilmişdir. Hazırda müəssisədə kalsium karbonat, perlit, kərpic, maye şüşə istehsal olunur.

Qara və əlvan metallurgiya sənayesi

«Azərboru» ASC

«Azərboru» ASC-keçmiş «Azərbaycan Boru yayma» zavodunda 1952-ci il dekabrın 31-də birinci polad boru yayılmışdır. Bu vaxtdan zavodun yaranma tarixi sayılır. 1993-cü ildə «Azərbaycan Boruyayma» zavodu - «Azərboru» İstehsal Birliyi adlandırılmışdır. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 19 may tarixli Fərmanı ilə «Azərboru» İstehsalat Birliyi eyni adlı Açıq Tipli Səhmdar Cəmiyyəyə çevrilmişdir. 2003-cü ildən «Azərboru» Açıq Səhmdar Cəmiyyəti adlanır. Hazırda müəssisəyə kənardan gətirilən boru pəstahlardan boru istehsal olunur.

Sumqayıt «Alüminium» istehsalı sahəsi

Sumqayıt Alüminium İstehsalı sahəsi – keçmiş Sumqayıt «Alüminium» zavodu, Azərbaycan SSR əlvan metallurgiya sənayesinin ilk və ən böyük müəssisəsi olub Tikintisinə 1949-cu ildə (əsas təyinatını müəyyən edən istehsal sexlərinin - elektroliz sexinin və civədüzləndirici yarımstansiyanın tikintisinə 1952-ci ildə) başlanmış, 1955-ci il martın 8-də ilk əlvan metal külçə - ilkin alüminium alınmışdır. 1959-1960-cı illərdə ikinci seriyasının korpusları tikilmiş, 1964-cü ildə elektroliz sexinin alüminium məfil istehsal edən şöbəsi, 1968-ci ildə məişət soyuducuları üçün buxarlandırıcı istehsal edən sexi, 1974-cü ildə alüminium və latun metallardan qab-qacaq istehsal edən sexi, 1976-cı ildə təkrar alüminium külçəsi istehsal edən sexi, 1977-ci ildə həmin sexin metal tullantılarından latun və mis külçələri istehsal edən şöbəsi işə düşmüşdür. Sumqayıt alüminium zavodu 1997-ci ildən öz fəaliyyətini tam dayandırmışdır. 2000-ci ilin aprel ayından «Azəralüminium» ASC-nin Sumqayıt Alüminium istehsalı sahəsi adlandırılır. Müəssisənin profili elektroliz üsulu ilə ilkin alüminium istehsalıdır.

Elektroenergetika sənayesi

«Sumqayıt Texnologiyalar Parkı»

«Sumqayıt Texnologiyalar Parkı» - ümumilikdə 17 zavoddan ibarət olacaqdır və öz əhəmiyyətliyi, istehsal sahələrinin müxtəlifliyi, tətbiq olunan texnologiyaların müasirliyi baxımından MDB ölkələri arasında analoqu olmayan bir layihədir. «Sumqayıt Texnologiyalar Parkı» layihəsinin tərkibinə ölkənin energetika sistemində alternativ enerji mənbələrindən istifadə etməyə imkan yaradan avadanlıqların, o cümlədən külək və kiçik gücə malik su elektrik stansiyalarının avadanlıqlarını, günəş enerjisindən istifadə məqsədilə layihələndirilən qurğuları, iri çaplı plastik, yüksək təzyiqə davamlı metal – plastik boruları, arqon, oksigen, azot və digər texniki qazları, irihəcmli metal konstruksiyaları qaynar üsulla sinkləmə, müxtəlif çeşidli plastik kütlə izolyasiyalı müasir, alçaq, orta, yüksək və ifrat yüksək (MDB və yaxın şərqdə analoqu olmayan 500 kV – luq) elektrik güc kabelləri (mis və alüminium damarlı, korroziyaya davamlı sualtı qurğusunun qabıqlı, yeraltı polad alüminium zirehli və s.), çılpaq və plastik kütlə izolyasiyalı elektrik hava xətləri naqilləri və müasir güc transformatorları istehsal etməyə imkan verən müxtəlif zavodlar daxildir. «Sumqayıt Texnologiyalar Parkı» layihəsinə daxil olan kabel zavodu, alüminium və miss katanka istehsalı sexi, plastik boru zavodu, mexaniki təmir sexi hazırda fəaliyyət göstərir. Qaynar sinkləmə zavodu, dəqiq emal mərkəzi zavodu, günəş kollektorlarının və qazanlarının istehsalı sexi, elektron cihazlar zavodu və yüksək gərginlikli elektrik avadanlıqlarının istehsalı sexinin yaxın vaxtlarda istifadəyə verilməsi gözlənilir. Texnopark layihəsinə daxil olan ağır avadanlıqlar istehsalı zavodu, texniki qazlar istehsalı zavodu, şüşə istehsalı zavodu, transformator zavodu, alüminium və miss profillər zavodu, alternativ enerji texnologiyaları müəssisəsi, metaləritmə zavodunun tikinti-quraşdırma işləri davam etdirilməkdədir. Hazırda «Sumqayıt Texnologiyalar Parkı» layihəsində böyük əksəriyyəti Sumqayıt şəhərinin sakinləri olmaqla 1700 nəfərdən çox işçi çalışır. Bütün istehsal sahələrinin tam fəaliyyətə başlaması ilə burada 2500-dən artıq yeni iş yerləri yaranacaqdır ki, bu da şəhər iqtisadiyyatın inkişafına təkan verməklə yanaşı, əhəlinin sosial həyat səviyyəsinin əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırılmasına kömək edəcəkdir.

Günəş Texnologiyaları istehsalı müəssisəsi

Sumqayıt şəhərində Alternativ və Bərpa olunan enerjinin alınması məqsədilə tələb olunan qurğu və avadanlıqlar istehsal edəcək bir neçə zavodun tikintisi, müasir texnoparkın yaradılması istiqamətində işlər aparılır. Artıq Günəş Texnologiyaları istehsalı sahəsinin tikintisi üçün müvafiq torpaq sahəsi ayrılıb, ərazidə torpaq işləri görülüb, yaxın vaxtlarda texnoparkda tikinti quraşdırma işlərinə başlanılacaqdır. Texnoparkda silisium kristalların becərilməsi, fotoelektrik yuvaların istehsalı və fotoelektrik günəş panellərinin yığılması, optik günəş konsentratorların istehsalı zavodları inşa ediləcəkdir. Bununla yanaşı, Texnoparkda enerji səmərəli texnologiyaların istehsalı üzrə binaların işıqlandırılması üçün LED lampaların istehsalı, LED ekranlarının və telekommunikasiya sistemlərinin istehsalı, optik və xüsusişədirilmiş elektrik kəməllərinin istehsalı, SMART tipli elektromexaniki avadanlıqların və akkumulyator batareyalarının istehsalı, külək enerji qurğularının istehsalı, bioyanacaq qurğularının istehsalı zavodlarının tikilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Bu zavodların tikilməsi və istifadəyə verilməsi ilə minlərlə yeni iş yeri yaranacaq və enerji təhlükəsizliyinin təminatı daha da yaxşılaşacaqdır. İnfrastruktur üzrə Elmi-texnoloji mərkəzin yaradılması və sosial, məişət, xidmət və yaşayış binalarının tikintisi planlaşdırılır.

«Sumqayıt Elektrik Stansiyası» MMC

Sumqayıt şəhərində yanacaq-energetika sənayesi üzrə ilk müəssisə - istehsal gücü 25 MVt olan və 1941-ci ildə istismara verilmiş "Sumqayıt İstilik Elektrik Müəssisəsi-1" olub. 1963-cü ildə müəssisənin istehsal gücü artaraq 450 MVt olub. Buxar Generator qurğusunun işə salınması və bu zaman ətraf zavodların texnoloji məqsədlərə buxar tələbatının sifra qədər azaldılması səbəbindən İEM-1 tam kondensasiya rejiminə keçərək 2002-ci ildən enerji istehsalını tam dayandırır. Təməli 12 avqust 2005-ci ildə qoyulmuş yeni Sumqayıt Elektrik Stansiyası 2009-cu ildə istismara verilib. Elektrik Stansiyasının gücü 525 MVt, illik enerji istehsalı 4150 mln.kvt.s, şərti yanacaq sərfi 234 qr/kvt.s təşkil edir.

Maşınqayırma sənayesi

«Sumqayıt Kompresorları» ASC

«Sumqayıt Kompresorlar» zavodu dəqiq maşınqayırma müəssisəsi olaraq 1971-ci ildə Yaponiyanın "Nippon Electric Industry" şirkətinin lisenziyası və avadanlığı bazasında tikilmiş və 1972-ci ildə istifadəyə verilmişdir. 1988-ci ildə Yaponiyadan 5 milyon ABŞ dolları məbləğində avtomatik və müasir stator yığım xətti alınmış, mexaniki emal sexində quraşdırılaraq istifadəyə verilmişdir. 1988-89-cu illərdə çuqun tökmə sexinin layihə gücünün artırılması məqsədilə Almaniya (ADR) yeni avtomatik nəm qələbləmə xətti alınmış və quraşdırılıb istifadəyə verilmişdir. 1994-cü ilin iyun ayınadək layihə gücü səviyyəsində işləmiş, Çeçenistanda baş verən hadisələrlə bağlı Şimali Qafqaz dəmir yolu bağlandıqdan sonra zavodun öz satış bazarlarını itirməsi nəticəsində fəaliyyətini dayandırmışdır. 1996-cı ildə müəssisədə mövcud olan avadanlıqların əsasında sənaye kompressorları və onların ehtiyat hissələrinin hazırlanmasına başlanılmışdır. 2001-ci ildə BMT-nin İnkişaf Proqramının xətti ilə ekoloji layihəyə əsasən (ozon qatının mühafizəsi) İtaliyanın "Sikplant International" şirkətindən 2 mln. ABŞ dolları məbləğində kompüterlə idarə olunan avadanlıqlar alınaraq müəssisədə quraşdırılmışdır. 2001-ci ildə Açıq Səhmdar Cəmiyyəyə çevrilmişdir. Səhmlərin 98.96 faizi Dövlət Əmlakının idarə Edilməsi üzrə Dövlət Komitəsinə, 1.04 faizi əmək kollektivinə məxsusdur. Zavod paytaxt Bakı şəhərindən 46 km şimalda, Xəzər dənizinin sahilində yerləşir. Məişət təsərrüfatı sexi Müəssisə dəqiq maşınqayırma müəssisəsi kimi məişət soyuducuları və dondurucuları üçün motor-kompressor üzrə layihələndirilmişdir. Layihə gücü 1 milyon ədəd/il kompressor, Layihə gücündə işçilərin sayı: 1759 nəfər təşkil edir. Əsas məhsulları məişət soyuducuları üçün kompressor, Relelər və sənaye kompressorlarıdır. Kompresorlar istehsalı dayandıqdan sonra müəssisədə müxtəlif metallurgiya və maşınqayırma avadanlıqlarının təmiri və istehsalı mənimşənilmişdir. Son illərdə zavod nasos və digər qurğuların istehsalı və təmiri, onların ehtiyat hissələrinin hazırlanması üzrə fəaliyyət göstərmişdir. Hazırda zavodda 176 nəfər çalışır, orta aylıq əmək haqqı 80 manatdır.

Tikinti materialları sənayesi

«Sumqayıt Sənaye İstehsal» ASC

Müəssisə 2006-cı ilin dekabr ayında istehsal fəaliyyətinə başlamışdır. Müəssisədə İngiltərə və Çin texnologiyası əsasında uzunluğu 12 metr, diametri 2000 mm olan şüşə lifli borular hazırlanır. Hazırda müəssisədə diametri 200 mm-dən 1800 mm-ə qədər olan şüşə lifli boruların hazırlanması məqsədilə qəliblər sınaqdan keçirilir.

«FM» firması

Müəssisədə kərpic istehsalının həcmnin genişləndirilməsi üçün yenidənqurma işləri aparılmış, kərpic istehsalı gücü ildə 15,0 milyon ədədə çatdırılmışdır. 2006-cı ildə müəssisədə kərpic istehsalı həcmnin il ərzində 30 milyon ədədə çatdırılması üçün yeni 10 ədəd soba (İngiltərə istehsalı) quraşdırılmışdır.

"Az SAKS BETON LTD» MMC

Müəssisə 2007-ci ildə fəaliyyətə başlanılmışdır. Burada istehsal gücü saatda 130 kub/metr olan beton emalı qurğusu quraşdırılmışdır.

"DIZAYN CENAY AZƏRBAYCAN» MMC

Plastik boru istehsalı sahəsi 2007-ci ilin əvvəlində fəaliyyətə başlamışdır. Hazırda burada diametri 50 mm-dən 500 mm-dək borular istehsal olunur.

«BASF Kaspian YKS» MMC

Müəssisə 2006-cı ilin sonunda beton məhlulu üçün əlavə qatqılar, metlax-kafel yapışdırıcıları istehsalı sahəsi yaradılmışdır.

Yeyinti sənayesi

«Bismak» Qida Sənaye Kompleksi Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti

«Bismak» Qida Sənaye Kompleksi MMC 2004-cü ilin aprel ayında təsis olunmuş və 2005-ci ilin noyabr ayından fəaliyyətə başlamışdır. Müəssisədə biskvit və makaron sexi fəaliyyət göstərir. Biskvit sexində çoxçeşidli peçenye və vafli məhsulları istehsal edilir. Makaron istehsalı sexində müxtəlif çeşidli makaron məhsulları istehsal edilir. Dəyirman kompleksində taxıl emalı üçün 2 hissədən ibarət dəyirman və elevatorlar quraşdırılmışdır. Dəyirməndə istehsal olunan xammalın saxlanması üçün hər birinin tutumu 2500 ton olan 4 bunker fəaliyyət göstərir və onların ümumi həcmi 10 000 tondur. Müəssisədə qurulmuş böyük həcmə malik bunkerlər istehsalın xammala olan tələbatını tam ödəməyə imkan verir. Eyni zamanda xammal saxlayan bunkerlərin və iki böyük elevatorun gücü əvvəlcədən buğda alınmasını xeyli yüngülləşdirir və ucuzlaşdırır, taxıl mövsümündə alınan ucuz taxıl, qabaqcadan xammala olan tələbatın il ərzində ödənilməsinə imkan yaradaraq, məhsulun maya dəyərini aşağı salır. Hər iki dəyirman və bunkerlər Türkiyə istehsalıdır. Müəssisə daxili bazarda mal dövriyyəsində əsas yerlərdən birini tutur və Gürcüstan, Rusiya bazarlarına da makaron və biskvit məmulatları göndərir.

«Azərsun Holding» şirkətlər qrupu, Sumqayıt Sənaye zonası

«Azərsun Holding» şirkətlər qrupu tərəfindən şəhərin H.Zeynalabdin qəsəbəsində 40 ha sahəni əhatə edən ərazidə yeni sənaye zonası qurulmaqdadır. Sumqayıt Sənaye zonasında kağız və karton istehsalı kombinatı, yağ istehsalı fabriki, karton taralar hazırlanması sahəsi, kağız sənayesi kombinatı və metal qablaşdırma fabriki inşa ediləcək, müasir qurğular istifadəyə veriləcəkdir. Bu fabriklərin 2011-ci il ərzində işə salınması nəzərdə tutulur. Burada yaradılacaq kağız və karton kombinatında ölkədə ilk dəfə olaraq istehsal gücü ildə 60 min ton olan büzməli, üzlük və ağ kağız istehsalı qurulacaqdır. Hazırda kağız və karton kombinatında tikinti-quraşdırma işləri davam etdirilməkdədir. Bu müəssisə fəaliyyətə başladıqdan sonra burada 1000 -dən artıq daimi iş yeri yaranacaq, tullantı kağızların toplanılması və təkrar emalı sahəsində bir çox işlər həllini tapacaqdır. Sumqayıt Sənaye zonasında salınacaq karton tara fabrikində ildə 50 min ton tara məhsulları istehsal olunacaq, 150-dən çox yeni iş yeri, kağız sənaye kombinatında ildə 5 min ton salfet istehsal olunacaq və 100 nəfərlik iş yeri, metal qablaşdırma fabrikində ildə 6 min ton metal qab istehsal olunacaq və 170 nəfərlik daimi iş yeri, yağ fabrikində ildə 180 min ton bitki yağları və marqarin istehsal olunacaq və 420 nəfərlik daimi iş yeri yaranacaqdır.